

STUDÉNKA

Zpravodaj města

KVĚTEN

zdarma

SAK
> sport a kultura

75 let od ukončení války

Vzpomínky archivářů bývalé vagonky, kteří vzpomínají na zajatecké tábory a dělnickou kolonii.

strany 9-17

foto: slavnostní pochod Studénkou po osvobození

Informace z města

strany 3-6

SAK informuje

strany 7-9

Čtenáři

strana 17-22

Uzávěrky zpravodajů města Studénky pro rok 2020

měsíčník	den	Uzávěrka (datum a čas)	
leden	pátek	6.12.2019	do 15:00
únor	středa	15.1.2020	do 15:00
březen	pátek	14.2.2020	do 15:00
duben	pondělí	16.3.2020	do 15:00
květen	středa	15.4.2020	do 15:00
červen	pátek	15.5.2020 do 15:00	
červenec/srpen	pondělí	15.6.2020	do 15:00
září	pátek	14.8.2020	do 15:00
říjen	úterý	15.9.2020	do 15:00
listopad	čtvrtek	15.10.2020	do 15:00
prosinec	pondělí	16.11.2020	do 15:00

SLOVO STAROSTY

Vážení a milí spoluobčané,

všichni se stále nacházíme v mimořádně nepříznivé situaci, jelikož skoro celý svět svírá velmi nebezpečná pandemie koronaviru COVID-19. Nákaza se bohužel objevila také na území našeho města, přičemž v době vzniku tohoto článku během Velikonoc sice došlo k odhalení celkem čtyř pozitivně testovaných občanů, ale z toho jsou dva občané vyléčeni. Přál bych si, aby číslo pozitivně testovaných zůstalo číslem konečným...

Já jsem hrdý na většinu z vás, protože se chováte disciplinovaně, dodržujete nastavená opatření a pomáháte si navzájem. Přesto bych byl rád, abyste i nadále dodržovali veškerá opatření vlády ČR nebo krizových štábů, a hlavně se pořád chovejte všichni zodpovědně jak vůči sobě, tak i vůči všem ostatním. Děkuji všem dobrovolníkům, kteří nezištně pomáhají druhým, zdravotníkům, hasičům, policistům, prodávákám i prodávčům, řidičům a mnoha dalším profesím, protože zabezpečují základní činnosti, bez kterých by prostě nešlo fungovat. Ještě jednou, děkuji!

Od počátku mimořádných opatření jsem svolával krizový štáb města, který řešil a aplikoval jak nařízení z vlády, kraje nebo ORP, tak nastavoval některá vlastní opatření na území města. V průběhu března a dubna došlo např. k přerušení provozu mateřských škol, uvolnění MHD zdarma, nastavení pravidel zvýšené hygieny, omezení provozu některých veřejných míst, zajištění materiálu dobrovolníkům k šití roušek a následné distribuci formou informačních skříněk, plošné desinfekci veřejných prostor či dětských hřišť na území města, dodávce roušek i respirátorů a dezinfekce podnikatelům či zdravotníkům nebo prominutí nájmu u našich nebytových prostor podnikatelům, kterých se vládní opatření dotkla omezením provozu. Pokud si to situace bude vyžadovat, budeme opatření postupně upravovat nebo doplňovat.

Ačkoli nás v průběhu jara nejvíc trápí pandemie koronaviru, přesto nadále pracujeme na některých investičních projektech, i když to vypadá, že se nám kvůli nouzovému stavu nepodaří vše zrealizovat dle plánu. Postupně jsme zahájili stavbu druhé etapy chodníku na ulici Butovické a stavbu parkoviště pro 94 automobilů za budovou městského úřadu. Vybrali jsme také dodavatele na stavbu cyklostezky do Nové Horky a na zasíťování pozemků na ulici Panské, přičemž postupně se dokončuje stavba cyklostezky s cyklotrasou na území Studénky. Bohužel se nám komplikuje realizace rekonstrukce kuchyně na ZŠ Sjedenocení, jelikož se z důvodu nepřihlášení žádného dodavatele na stavební část musí výběrové řízení opakovat. Pokud by se nám nepodařilo ani na druhý pokus vybrat dodavatele, budeme pravděpodobně nuceni přesunout realizaci až na příští rok.

S ohledem na aktuální situaci a předpokládaný ekonomický vývoj bedlivě sledujeme plnění rozpočtu města a připravujeme se na očekávaný pokles příjmů města. Z tohoto důvodu je pravděpodobné, že nakonec budeme nuceni přesouvat některé plánované investice nebo opravy na další roky. Žádám tedy občany o pochopení, pokud bychom museli některé plánované akce odkládat.

Libor Slavík
starosta

Starosta Libor Slavík

Z JEDNÁNÍ RADY MĚSTA STUDÉNKY

Další schůze rady se konaly 12.03., 26.03. a 07.04.2020 v zasedací místnosti Městského úřadu Studénka. Na programu byly mimo jiné tyto záležitosti:

Rada rozhodla:

- stanovit cenu stočného za odvádění splaškových odpadních vod od 01.05.2020 ve výši 38,48 Kč/m³ včetně DPH pro občany napojené na splaškovou kanalizaci provozovanou městem Studénka,
- poskytnout veřejnou finanční podporu z rozpočtu města Studénky pro rok 2020,

- uzavřít nájemní smlouvy k bytům na ulici Budovatelské ve Studénce,
- nevyhovět žádosti společnosti ELTRANS Liberec, s. r. o., o prodloužení termínu dodání užitkového automobilu GAZ GAZelle a vymáhat finanční náhradu za každý den prodlení,
- zřídit služebnost inženýrské sítě spočívající v právu zřízení a uložení zařízení distribuční soustavy v pozemcích parc. č. 1615/1 – ostatní plocha, parc. č. 1615/3 – zastavěná plocha a nádvoří, parc. č. 1640/1 – ostatní plocha a parc. č. 1640/17 – ostatní plocha,

- v obci Studénka, k. ú. Butovice, ve vlastnictví města Studénky, ve prospěch společnosti ČEZ Distribuce, a. s., za jednorázovou úplatou za zřízení služebnosti ve výši 15.900 Kč + DPH,
- na základě zprávy o posouzení a hodnocení nabídek vyloučit ze zadávacího řízení veřejné zakázky malého rozsahu na stavební práce „Opravy výtlačů, výmolů, propadů vč. propadlých překopů a další opravy na místních komunikacích ve městě Studénka“ tyto uchazeče: – Reast, se sídlem Bílovec; H&B cz, s. r. o.,
- na základě zprávy o posouzení a hod-

nocení nabídek, že nejvýhodnější nabídky na veřejnou zakázku malého rozsahu na stavební práce „Opravy výtlačků, výmolů, propadů vč. propadlých překopů a další opravy na místních komunikacích ve městě Studénka“ podaly společnosti uvedené ve vzestupném pořadí: MDS Ostrava, s. r. o., s nabídkovými cenami; Moravia Trend, s. r. o., s nabídkovými cenami; JANKOSTAV, s. r. o., s nabídkovými cenami,

- uzavřít rámcovou smlouvu na akci „Opravy výtlačků, výmolů, propadů vč. propadlých překopů a další opravy na místních komunikacích ve městě Studénka“ mezi městem Studénka, jako objednatel, a společnostmi: MDS Ostrava, s. r. o., Moravia Trend, s. r. o., JANKOSTAV, s. r. o., jako zhotovitelem,
- zadat veřejnou zakázku malého rozsahu na stavební práce „Vybudování odstavných ploch u bývalé ZŠ na ul. Továrny a u zdravotního střediska na ul. Malá strana“,

- bezúplatně převést formou daru movitý majetek uvedený v důvodové zprávě spolku Sbor dobrovolných hasičů Studénka-nádraží, se sídlem Studénka, v celkové ceně 11.880 Kč,

- zadat veřejnou zakázku malého rozsahu na stavební práce „Rekonstrukce VO – ul. Sjedenocení, 2. úsek“,

- na základě zprávy o posouzení a hodnocení nabídek, že nejvýhodnější nabídku na zjednodušenou podlimitní veřejnou zakázku na stavební práce „Parkovací plochy za budovou MěÚ Studénka“ podala společnost Moravia Trend, s. r. o., s nabídkovou cenou 6.749.448,46 Kč bez DPH a 8.166.832,64 Kč s DPH,

- na základě zprávy o posouzení a hodnocení nabídek, že nejvýhodnější nabídku na zjednodušenou podlimitní veřejnou zakázku na stavební práce „Cyklistická stezka Studénka – Nová Horka – opakované řízení“ podala společnost SILNICE.CZ, s. r. o., s nabídkovou cenou 11.425.000 Kč bez DPH a 13.824.250 Kč s DPH,

- udělit výjimku z postupu dle vnitroorganizační směrnice „Výběr dodavatelů u zakázek malého rozsahu“ a umožnit přímé zadání zakázky na výkon technického dozoru stavebníka v rámci realizace akce „Parkovací plochy za budovou MěÚ Studénka“,

- uzavřít dodatek ke smlouvě o zřízení věcných břemen mezi městem Studénka, jako povinným z věcného břemene, a společností MSV Metal Studénka, a. s., jako oprávněným z věcného břemene,
- uzavřít dodatek k licenční smlouvě o poskytování licencí k pořadu Expres

Studénky ze dne 25.09.2019 mezi městem Studénka a společností POLAR televize Ostrava, s. r. o.,

- zrušit zadávací řízení nadlimitní veřejné zakázky „Rekonstrukce školní kuchyně ZŠ Sjedenocení“ – část 1,
- zadat veřejnou zakázku formou jednacího řízení bez uveřejnění s názvem „Rekonstrukce školní kuchyně ZŠ Sjedenocení“ – část 1.

Rada schválila:

- provedenou inventarizaci majetku a závazků města Studénky ke dni 31.12.2019,
- změnu rozpočtu rozpočtovým opatřením v kompetenci Rady města Studénky č. RO/RMS/2020/03.

Rada stanovila:

- upravené závazné ukazatele hospodaření pro rok 2020.

Rada souhlasila:

- s přerušením provozu Mateřské školy Studénka, Komenského 700, příspěvkové organizace, ve dnech od 13.03.2020 do doby platnosti zákazu osobní přítomnosti žáků a studentů na základním, středním a vyšším odborném vzdělávání ve školách a školských zařízeních podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a při akcích pořádaných těmito školami, nařízeného usnesením vlády ve smyslu ustanovení § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Rada vydala:

- vnitroorganizační směrnici „Organizační řád Městského úřadu Studénka“,
- ceník služeb poskytovaných v Informačním centru Studénka, s účinností od 01.04.2020,
- vnitroorganizační směrnici „Pravidla pro správu pohledávek“.

Rada odvolala:

- podle § 166 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, p. Mgr. Stillera, ředitele Základní školy Františka kardinála Tomáška Studénka, příspěvkové organizace, ke dni 31.07.2020.

Rada jmenovala:

- konkurzní komisi pro konkurzní řízení na vedoucí pracovní místo ředitele/ředi-

telky Základní školy Františka kardinála Tomáška Studénka, příspěvkové organizace.

Rada vzala na vědomí:

- kontrolu plnění usnesení předešlých schůzí Rady města Studénky,
- kontrolu plnění usnesení a úkolu předešlých zasedání Zastupitelstva města Studénky,
- zprávu Policie České republiky, obvodního oddělení Studénka, o stavu na úseku veřejného pořádku za rok 2019,
- hodnotící zprávu o činnosti Městské policie Studénka za rok 2019,
- vyhlášení volných dnů v Základní škole Studénka, Butovická 346, příspěvkové organizaci, IČO: 60799081, v termínu 29. a 30.06.2020 z důvodu velkého počtu žádostí rodičů o uvolnění žáků (rodinné dovolené),
- informaci o možnostech zajištění vodních zdrojů v lokalitách Studénka – Zahrádky, Studénka – koupaliště, Studénka – Na Trávníkách.

Rada doporučila zastupitelstvu:

- poskytnout veřejnou finanční podporu z rozpočtu města Studénky pro rok 2020,
- poskytnout peněžní dar z rozpočtu města Studénky pro rok 2020 žadateli Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, ve výši 60.000 Kč, na prezentaci studentských prací na téma „Ideální Studénka“,
- zrušit platnost usnesení ze dne 05.12.2019 ve věci schválení znění stanov spolku Turistická oblast Poodří, z. s.; schválit znění stanov spolku Turistická oblast Poodří, z. s.,
- vydat obecně závaznou vyhlášku města Studénky č. .../2020, o nočním klidu,
- zveřejnit záměr směny části pozemku parc. č. 2082/3 o výměře cca 20 m² v obci Studénka, k. ú. Studénka nad Odrou, ve vlastnictví GasNet, s. r. o., za část pozemku parc. č. 1508/1 o výměře cca 12 m² v obci Studénka, k. ú. Studénka nad Odrou, ve vlastnictví města Studénky,
- zveřejnit záměr směny části pozemku parc. č. 517/1 o výměře cca 100 m² v obci Studénka, k. ú. Butovice, ve vlastnictví XXX, bytem XXX, za část pozemku parc. č. 514 o výměře cca 60 m² v obci Studénka, k. ú. Butovice, ve vlastnictví města Studénky, s tím, že XXX uhradí městu Studénka rozdíl v cenách pozemků,
- nabýt část pozemku parc. č. 390 – zahrada v obci Studénka, k. ú. Studénka nad Odrou, odděleného geometrickým plánem č. 2398-23/2020, a to reálně oddělený díl „a“ o výměře 6 m², který

bude sloučen do stávajícího pozemku parc. č. 404 – ostatní plocha v obci Studénka, k. ú. Studénka nad Odrou, z vlastnictví [] bytem [], do vlastnictví města Studénky, a to formou daru,
– vykoupit od [], bytem [], část pozemku parc. č. 2504 v obci Studénka, k. ú. Butovice, a to dle geometrického plánu č. 2634-90/2017, pozemek parc. č. 2504/2 – orná půda o výměře 2 000 m² v obci Studénka, k. ú. Butovice, za cenu 430.000 Kč, tj. 215 Kč/m²,
– prodat část pozemku parc. č. 2313/1 v obci Studénka, k. ú. Studénka nad Odrou, a to dle geometrického plánu č. 2399-38/2020 reálně oddělený díl „a“ o výměře 25 m², který bude sloučen do stávajícího pozemku parc. č. 309 – ostatní plocha v obci Studénka, k. ú. Studénka nad Odrou, za minimální celkovou cenu 2.750 Kč, tj. 110 Kč/m², za podmínky úhrady nákladů na vypracování geometrického plánu pro rozdělení tohoto pozemku kupujícími,
– prodat pozemek parc. č. 688/1 – zahrada o výměře 859 m² v obci Studénka, k. ú. Butovice, [], bytem [], za celkovou cenu 313.363 Kč,
– udělit výjimku z vnitroorganizační směrnice „Pravidla prodeje nemovitostí formou výběrového řízení tzv. obálko-

vou metodou“; zveřejnit záměr prodeje pozemků na ulici Panské určených pro výstavbu rodinných domů formou veřejné soutěže dle stanovených pravidel, přičemž: minimální cena pozemků 800 Kč/m² + zákonem stanovená sazba DPH ve výši stanovené platným právním předpisem; o kupujícím rozhoduje nejvyšší cena, v případě podání více žádostí o prodej téhož pozemku je upřednostněn žadatel, jehož žádost byla doručena jako první; další podmínky a náležitosti pro prodej pozemků jsou upraveny v „Pravidlech prodeje pozemků na ul. Panská“,
– vydat obecně závaznou vyhlášku o regulaci provozování hazardních her,
– poskytnout dotaci Moravskoslezskému kraji na spolufinancování projektu „Kotlíkové dotace v Moravskoslezském kraji – 2. výzva“ realizovaného krajem v rámci Operačního programu Životní prostředí, reg. č. CZ-05-2.32/0.0/0.0/17_067/0005 161, a to na základě uzavřené smlouvy o spolupráci při spolufinancování projektu,
– poskytnout dotaci Moravskoslezskému kraji na spolufinancování projektu „Kotlíkové dotace v Moravskoslezském kraji – 3. výzva“ realizovaného krajem v rámci Operačního programu Životní prostředí, reg. č. CZ-05-2.32/0.0/0.0/19_117/0009

638, a to na základě uzavřené smlouvy o spolupráci při spolufinancování projektu,
– přijmout podporu ze Státního fondu životního prostředí České republiky, a to na základě Rozhodnutí ministra životního prostředí č. 07021962 o poskytnutí finančních prostředků ze Státního fondu životního prostředí České republiky na akci: „Podpora výměny kotlů ve městě Studénka, okr. Nový Jičín“,
– poskytnout návratnou finanční výpomoc dle programového dokumentu „Poskytování návratné finanční výpomoci na předfinancování výměny kotlů na pevná paliva dle podmínek 3. výzvy kotlíkových dotací Moravskoslezského kraje“.

Plné znění usnesení najdete na internetových stránkách města www.mesto-studenka.cz.

Libor Slavík
starosta

STUDÉNKA
www.mesto-studenka.cz

ZMĚNA TERMÍNU ROZNOSU SLOŽENEK U MÍSTNÍHO POPLATKU ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD

Vzhledem k neočekávaným událostem souvisejícím s pandemií COVID-19 budou složeny na úhradu místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů za rok 2020 roznášeny pravděpodobně až během letních prázdnin. Platbu je možné učinit i bezhotovostně na účet města 19-924801/0100. Variabilní symbol 1337..... má každý občan přidělen a je stále stejný. Pokud si nejste variabilním symbolem jisti, volejte nebo pište na tel.: 556 414 305, 773 795 619, email: tobolova@mesto-studenka.cz nebo holanova@mesto-studenka.cz.

Ing. Vlasta Kovačičová
vedoucí odboru financí a rozpočtu

JAK NAKLÁDAT S ODPADEM V DOBĚ OHROŽENÍ KORONAVIREM?

Vážení spoluobčané,

v současné nelehké době, kdy společně bojujeme proti epidemii koronaviru (Covid-19) nesmíme zapomínat na odpovědné nakládání s domovními odpady. Chovejme se proto zodpovědně nejen sami k sobě a svému okolí, ale také ke všem lidem, kteří pro nás zajišťují nakládání s odpady. Bez jejich práce a nasazení by nakládání s odpady nemohlo dále bezpečně a efektivně fungovat a naše město/obec by nezůstalo/nezůstala čistá a bez odpadků.

Děkujeme vám!

Kristýna Sklenářová
Agentura ex voto

Jak nakládat s domovním odpadem v době ohrožení koronavirem?

EKO KOM
AUTORIZOVANÁ OBALOVÁ SPOLEČNOST

Minimum zodpovědného přístupu k odpadům v době nouzového stavu v ČR:

- Dbejme na maximální míru ochrany a osobní hygienu při nakládání s odpady.
- Chraňme svého popeláře – myslíme na pracovníky odpadových firem a neodkládejme své odpady mimo kontejnery a popelnice, aby s nimi popeláři nemuseli přijít do přímého kontaktu.

Pokud NEJSME v karanténě - nakládejme se svými odpady jako doposud a **třídíme, jak jsme zvyklí. ALE soustředíme se více na zmenšení objemu** - maximálně sešlapávejme a mačkejme odpad tak, aby kapacita kontejnerů vydržela co nejdéle. Směsný odpad nadále ukládejme do černých kontejnerů.

Pokud JSME v karanténě - po tuto dobu **netřídíme odpady = neodkládejme je do barevných kontejnerů**. Veškerý odpad odkládáme do pevného plastového pytle, případně dvou slabších pytlů. **Po naplnění (nejpozději však do 24 hodin) pytel pevně zavažeme a na povrchu ošetříme dezinfekčním prostředkem**. Poté jej můžeme odložit do popelnic a kontejnerů na směsný odpad.

- Použité roušky, rukavice a kapesníčky ukládejme do plastového pytlíku a zavázané je vhazujeme do popelnic a kontejnerů na směsný odpad. V ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ je nedáváme do barevných kontejnerů (papír, plast, textil). **Chraňme tak společně pracovníky třídících linek, kterým by jinak hrozilo riziko nákazy.**

SNAŽME SE MINIMALIZOVAT CELKOVÝ OBJEM A MNOŽSTVÍ ODPADŮ:

- **ODLOŽME NA POZDĚJŠÍ DOBU JARNÍ ÚKLIDY DOMŮ A ZAHRAD, OMEZME ODPAD Z ÚKLIDU DOMŮ A BYTŮ, PROBÍRKY ŠATNÍKŮ apod.** = snížíme množství odpadů, které není v současné době nutné produkovat,
- neplýtvejme potravinami,
- zmenšujeme objem veškerých odpadů, které vyhazujeme.

SOUKROMÁ HUDEBNÍ ŠKOLA MUSICALE INFORMUJE

V této nelehké situaci pandemie využíváme v Musicale „vymoženosti“ moderní doby. Výhodou je internet a jeho možnosti k distanční, dálkové výuce z domova. Jednoduše si zapneme videokameru a přes Messenger, Skype nebo WhatsApp máme možnost komunikace se žáky. Je to sice provizorní řešení, docela náročné na výuku on-line, které určitě nenahradí osobní kontakt u hudebního nástroje či zpěvu. Ale díky těmto možnostem jsme byli schopni s většinou žáků komunikovat. Instruktivní videa se stala pro žáky návodem, jak pracovat. Potom následovalo on-line setkání žák – učitel přes internet. Žáci předvedli svému učiteli, jak se jim práce daří, učitelé naopak opravili chyby nebo ukázali, jak správně pracovat.

Ilustrační foto

S chytrým telefonem jednoduše nahrajete úryvek, učitel ho okomentuje s metodickými poznámkami a radami a ten pošle žákům prostřednictvím mobilu či mailu. Žák se podle videa může naučit skladbičku, kterou jsme mu zadali. Poté nahraje zase on a pošle svému učiteli ke zhodnocení. Žáky tato práce bavila a inspirovala, třeba i k vlastní tvorbě. Někteří malí hudebníci nás překvapili svým uměním. Zvládli doma složit vlastní skladbičky a kompozice jako např. Alex Kedroutek, žák teprve 1. ročníku v předmětu hra na klavír. Vlastní skladbičku si nahrál a nazval ji „Jede vláček, hú hú húúú“.

Abychom naše žáky motivovali, vyhlásili jsme VIDEOSOUTĚŽ. Žáci nám zaslali svá videa samostatně nacvičených skladeb a skladbiček a mohli tak získat pěkné hudební ceny. Těm starším mohla být po zaslání videa s nacvičenou skladbou prominuta postupová zkouška, kterou žáci ZUŠ na konci školního roku konají. A protože už do konce školního roku moc koncertů nestihneme uskutečnit, mohou se rodiče těšit na výsledný VIDEOKONCERT z došlých příspěvků, který zveřejníme na Facebooku SZUŠ MUSICALE, v. o. s., ve Studénce v průběhu května.

Hudební teorie nudně? Kdepak! Vše se dá zvládnout zajímavou a kreativní formou. Nejen nahrávky s novým učivem putovaly přes kanál YouTube pro děti přímo domů, taktéž maily plné hudebních hádanek, kvízů či omalovánek pro mladší muzikanty jako testíky, které učivo dětem upevní a zafixují.

Přes všechna úskalí této mimořádné situace jsme všichni vděční za tuto zkušenost, kdy si nejen žáci a rodiče, ale také učitelé uvědomili, jak moc by nám bez hudby a bez sebe navzájem bylo smutno. Věříme, že takto pojatá výuka hry na nástroj atmosféru doma dětem a rodičům zpestřila, nebo dokonce zklidnila. Nyní se už těšíme, až se s žáky setkáme ve škole osobně.

Ilustrační foto

Soukromá hudební škola MUSICALE zahájí výuku 11. května.

Od pondělí 11. května zahájíme individuální výuku. Žáci mohou přicházet do výuky ke svým učitelům ve hře na nástroj a zpěvu dle původního rozvrhu hodin. Kolektivní výuku v hudebních dnech a sborový zpěv či komorní hru zahájíme až od 25. května v malých skupinách. Vedení školy zajistí dodržování hygienických opatření. O případných změnách ze strany MŠMT budeme rodiče žáků včas informovat. V závislosti na vývoji epidemiologické situace může být postup aktualizován nebo doplněn. Už nyní také sdělujeme, že **letní hudební tábor, který pořádá každoročně spolek MUZIKÁLEK, se o prázdninách v tomto roce konat nebude.**

Mgr. Zdeněk Kroutil

Mgr. Jana Sniehoffová

za tým Musicale

KDYŽ NEMŮŽEŠ, TAK PŘIDEJ VÍC...

Slova vypůjčená ze známé písně jedné nejmenované české skupiny uvozují můj první článek v našem městském zpravodaji zcela záměrně. Do funkce ředitele SAK Studénka, příspěvkové organizace, jsem nastoupil počátkem měsíce ledna, který patří v provozu organizace tradičně k nejnáročnějším. Při uzavírání roku minulého se bylo nutné seznámit s fungováním celé orga-

nizace, což bylo skutečně náročné. Nakonec ale přišlo období uklidnění, kdy se podařilo uzavřít rok minulý a mohli jsme se plně soustředit na současný provoz a plány do budoucna.

Nastal čas „nadechnout se“ k uskutečňování nových vizí. Jenomže právě vir způsobující nemoc dýchacího ústrojí nám

naše nadechnutí zastavil. Rázem nebylo co provozovat a nabízet vám, spoluobčanům. Ale poněvadž pro přežití je důležité dýchat, tak i my jsme to nezabalili a začali postupně pracovat na věcech, které se nám v minulosti nedařilo uskutečnit nebo se jen odkládaly na neurčito. Nastavili jsme si nouzový plán a ten zatím bezesbýtku plníme dle hesla: „Když nemůžeš, tak přidej víc“.

Musím zmínit alespoň některé z věcí, které v tomto nelehkém období realizujeme. Došlo k vypuštění vnitřního bazénu a jeho čištění a údržbě. Proto bude v případě znovuotevření návštěvníkům k dispozici po celé léto. Měnilo se také vytápění sauny, kdy se instalovala nová výkonnější kamna, zatím pouze pánské části. Začali jsme s přípravou koupaliště, abychom mohli v případě uvolnění opatření ihned zahájit sezonu. Věříme, že opatření nepotrvají i v prázdninových měsících, proto chceme být připraveni na zajištění bezproblémového chodu koupaliště a všech jeho součástí. Pracujeme také na tom, aby na koupališti již stoprocentně fungoval také servis občerstvení a nápojů.

Snažíme se také přesouvat nasmlouvaná kulturní představení, na která si již mnozí z vás zakoupili vstupenky. O všech přesunech budete informováni na stránkách zpravodaje a webu www.sak-studenka.cz. Zároveň se zde dozvíte, jak je možné žádat o navrácení vstupného u akcí, které se již neuskuteční. Bohužel odloženy zůstaly také oslavy ke Dni města, které měly proběhnout 20. června, kde jsme již v přípravách finišovali. Snažíme se však reagovat na aktuální situaci a hledáme možnosti, jak postupně od června vracet zpět do Studénky

kulturní a sportovní život.

Hodláme také zahájit sezonu muzea, které by mohlo na konci května přivítat první návštěvníky. I zde jsme nezhálehali a připravujeme obohacení expozice Vagonářského muzea.

Součástí nové expozice zachycující historii výroby vagonářského podniku by měly být také nové interaktivní panely a velké edukativní stěny. Zatím je celý projekt teprve v počátku, ale doufáme, že se nám jej co nejdříve podaří dotáhnout do konce.

Heslo o jarním úklidu jsme si v tomto období vzali za své. Začaly se vyklízet místnosti a sklady, které již byly přeplněné. Odváží se vyřazený materiál. Depozitář muzea putuje do vhodnějších prostor. Uvolňuje se místnost na zámku,

kteřá by mohla být v budoucnu také zpřístupněna návštěvníkům. Údržba probíhá i na zimním stadionu, v Dělnickém domě a v prostorách rodinného centra. Zkrátka takový trochu větší jarní úklid.

V každém případě chci moc poděkovat všem zaměstnancům, jak k této krizové situaci přistupují, jak si navzájem vycházejí vstříc, plní náš krizový plán a dodržují všechna hygienická opatření. Myslím, že slova písně zmíněná v úvodu to zcela vystihují. Nemůžeme sice fungovat, ale nepřestáváme pracovat na zlepšování fungování SAKu Studénka.

*Mgr. Kamil Krahula
ředitel SAK Studénka, příspěvkové organizace*

Depozitář Vagonářského muzea připraven k přestěhování (foto z 13.4.2020)

kultura

KULTURNÍ AKCE. CO BUDE DÁL?

Vážení příznivci kultury, vláda 14. dubna 2020 zveřejnila harmonogram uvolnění podnikatelských a dalších činností, který se týká také nás. Pro kulturní část naší organizace je nejzásadnější 5. etapa, kdy budou od 8. června 2020 povoleny kulturní a společenské akce do 50 osob.

Od začátku vyhlášení nouzového stavu jsme byli nuceni zrušit nebo přesunout námi pořádané akce. Veškeré pohádky pro děti a promítání v Dělnickém domě byly zrušeny. Divadelní představení Dva nahatý chlapi, které se mělo uskutečnit 31. března 2020, bylo přesunuto na nový termín 4. září 2020 od 19:00 hodin. Na konci května mělo proběhnout další divadelní představení Cavewoman. I zde došlo k přesunu na podzim. Na příběhy jeskynní ženy se můžete těšit 8. října 2020.

Co dělat v případě, že jste již na daná představení vstupenky zakoupili?

- Vstupenky zůstávají nadále platné, můžete je tak využít na nový termín.
- Pokud vám nevyhovuje náhradní termín, můžete vstupenky vrátit.

Jak postupovat v případě vrácení vstupného?

- Zakoupené vstupenky můžete **vrátit osobně** v provozních hodinách v kanceláři Dělnického domu. Vstupenku musíte mít fyzicky u sebe (pokud jste zakoupili osobně), nebo v mobilním zařízení.
- Zakoupené vstupenky nám můžete **zaslat mailem**. Pokud máte vstupenky fyzicky, nafotťe nám je. Pokud jste vstupenky pořizovali přes rezervační systém, stačí nám přeposlat mail se vstupenkami. **Vždy do mailu napište číslo účtu**, na který chcete peníze vrátit. Vstupenky a číslo účtu posílejte na mail richterova@sak-studenka.cz.

!!!ZAŽÁDAT O VRÁCENÍ VSTUPNÉHO BUDE MOŽNÉ DO 15.ČERVNA!!!

Co bude dál. Bohužel ani v květnu nemůžeme pořádat žádné akce a v červnu jsme limitováni počtem návštěvníků. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli přesunout Den města na začátek září, ale v době uzávěrky zpravodaje jsme neznali rozhodnutí rady města, zdali tento krok podpoří. V současné době uvažujeme, jaký program bychom vám v červnu mohli nabídnout a také na jakém místě, abychom dokázali zajistit maximální počet návštěvníků. Uvažujeme o doprovodném programu u sportovního centra nebo na zahradě u rodinného centra.

Momentálně můžeme jen hádat, jak budou vypadat letní akce, ale pevně věříme, že nastavená omezení budou postupně uvolňována. Doufejme, že v květnu již budeme vědět více o tom, jak bude letošní léto vypadat. Tak snad brzy na viděnou.

*Bc. Jan Rodek
vedoucí kultury a propagace*

knihovna

DVEŘE NAŠICH KNIHOVEN SE SICE ČTENÁŘŮM MUSELY UZAVŘÍT, TO ALE NEZNAMENÁ, ŽE SE ZA NIMI NIC NEDĚJE...

V tomto období jsme si naplánovaly řadu činností. Jde většinou o ty, které si obvykle necháváme na letní měsíce. V knihovně na zámku proběhla instalace nových knihovnických regálů. Prostory obou knihoven procházejí postupně velkým úklidem. Umýváme regály, vyřazujeme knihy do skladu, abychom měly dost místa na novinky. Objednáváme nové knihy, které katalogizujeme a obalujeme. U starších knih upravujeme záznamy v knihovnickém programu pro snadnější orientaci ve čtenářském katalogu. Starší nebo poškozené knihy vyřazujeme. Plánujeme další činnosti knihovny a domlouváme nejbližší kulturní a vzdělávací akce, které budou přesunuty na podzim. Odbavujeme telefonické a písemné dotazy jak kolem knihovnických služeb pozastavených i stávajících (e-knihy), tak další, např. kam s knihami, co vyřazujete z domácích knihoven.

Na našich stránkách jsme pro vás zveřejnili seznam tipů, kde si můžete doplnit znalosti a na chvíli nemyslet na to, co se děje kolem. Než se pustíte do procházení těchto odkazů, tak doporučujeme využít naši službu půjčování e-knih, kterou jsme z původních třech knih na měsíc rozšířili na pět knih. Stačí mít jen platnou registraci do knihovny a řídit se tímto manuálem: <https://www.sak-studenka.cz/knihovny/e-knihy>.

Sledujeme aktualizované nařízení vlády, kdy poslední avizovaná fáze rozvolňovacích opatření týkajících se také knihoven je pondělí 8. června. Situace se vyvíjí, informace o zpřístupnění knihoven veřejnosti se mohou změnit. Doufáme, že snad změny nastanou a dveře knihoven budou otevřeny dříve. Ovšem už teď víme, že budou muset být otevřeny v omezeném režimu, který se snažíme vymyslet tak, aby byl co nejvíce schopný provozu a bezpečný k vám i k nám.

*Bc. Ludmila Nováková
vedoucí knihovny*

muzeum

VAGONÁŘSKÉ MUZEUM INFORMUJE

Všechno mělo být jinak, ano, všechno. Jsme součástí něčeho, co nikdo nepoznal, a nikdo neví, co bude. (Dne 14. dubna vláda ČR sdělila harmonogram, jak se bude život vracet do normálu. Muzea, pokud bude vše, jak má být, se otevrou 25. května, což je pondělí, a tak 26. květen může být den, kdy se otevře Vagonářské muzeum pro veřejnost. Naděje žije, těšíme se.) Pokračujeme v dokumentaci sbírkového fondu muzea, stěhujeme depozitář na ulici Tovární. A hlavně, tak jako všichni, se těšíme na konec této mimořádnosti. Nezapomínáme ale na události, které se staly před 75 lety.

Zajatecké tábory ve Studénce

Vzpomínky pamětníků jsou cenným pramenem poznatků pro každého, kdo se chce seznámit s historií a historickými událostmi. Mnohdy jsou dokonce jediným pramenem, který nám může poskytnout informace o některých událostech, o nichž jiné archivní dokumenty nemluví. Tyto vzpomínky mají velký historický význam pro další generace a je na nás, abychom jim v historii dali své místo.

Letos si připomínáme 75. výročí osvobození a konce druhé světové války. Události a průběh v době okupace i bojů při osvobozování Studénky jsou dopodrobna popsány v místních kronikách a dalších publikacích. My bychom se k tomuto výročí připomenuli vzpomínkami našich kolegů, archivářů bývalé vagonky, kteří vzpomínají na zajatecké tábory a dělnickou kolonii. Toto téma je úzce spjato s bývalou vagonkou a některé materiály doposud nebyly zveřejněny. Vybrali jsme pro vás několik vzpomínek, které jsme upravili a doplnili informacemi z našeho dlouholetého bádání.

Co víme a co se nám podařilo zjistit o zajateckých pracovních táborech (Arbeitslager) ve Studénce? Bylo dohledáno, že na území Studénky byly celkem tři zajatecké tábory. Ve Studénce (Stauding) byl zřízen tábor č. 558 a k roku 1944 vedl v evidenci celkem 102 ruských zajatců, kteří pracovali v místní studénecké vozovce. V Butovicích (Botenwald) byl zřízen tábor č. 878 a vedl v evidenci celkem 14 ruských zajatců, kteří pomáhali při práci v zemědělství. A třetí zajatecký tábor byl rovněž v Butovicích, zřízen provizorně v bývalé svobodárně čp. 364 (dělnická kolonie) a byli zde umístěni angličtí, australští a novozélandští zajatci.

Kreis Wagstadt:					
R 938	Wagstadt	Landwirtsch. Speicher	Verladearb.	4	Russ. 3./438
R 730	Wagstadt	Salcher u. Söhne	Insutrie	46	Russ. 3./438
R 445	Brawin	Ortsbauernschaft	Landarbeit	24	Russ. 3./438
R 558	Stauding	Schles. Fahrzeugwerke	Industrie	102	Russ. 3./438
R 793	Altstadt	Ortsbauernschaft	Landarbeit	22	Russ. 3./438
R 878	Botenwald	Ortsbauernschaft	Landarbeit	14	Russ. 3./438
F 225	Broßdorf	Ortsbauernschaft	Landarbeit	16	Franz. 3./438
F 246	Gr. Olbersdorf	Gutsverwaltung	Landarbeit	20	Franz. 3./438
F 25	Klantendorf	Ortsbauernschaft	Landarbeit	32	Franz. 3./438

Počty ruských zajatců v tehdejším okrese Bílovec (Wagstadt)

Málokdo dnes ví o protiněmeckému odporu ve studénecké vozovce a o obci Studénka i Butovice za doby německé okupace. Mnozí z účastníků byli navždy umlčeni a ti, co zbyli, mluví neradi. Nacisté sami pak zničili nebo odvěkli většinu dokladů o své činnosti, část jich shořela při válečných událostech, a tak jen s obtížemi vyvstává obraz oněch let, kdy český lid v okupovaném pohraničí trpěl pod nacistickou vládou.

V roce 1942, kdy na východní frontě ještě duněla děla, byli do studénecké vozovky přiděleni první angličtí, australští a novozélandští zajatci, kteří byli přechodně ubytováni v domě čp. 364 (nová svobodárna) v závodní kolonii. Do oken domu byly namontovány mříže, které měly zajatcům zabránit v jakémkoliv styku s ostatními obyvateli závodní kolonie. (pozn.: Budova prošla v průběhu následujících let několika rekonstrukcemi a v poválečné době v ní bylo zřízeno odborné učiliště. V roce 1950 bylo ve Studénce založeno středisko pracujícího dorostu, v letech 1952 až 1958 zařazené do státních pracovních záloh, tedy pozdější podnikové odborné učiliště, které navázalo na závodní školu práce, působící zde od roku 1946. V roce 1998 se budova navždy zavřela. V dubnu 2011 byla zbourána.)

Budova bývalého odborného učiliště - před demolicí

Foto zleva: demolice budovy bývalého odborného učiliště, stav pozemku po demolici, stav současný

Při práci ve výrobě nešlo zamezit styku zajatců s ostatními zaměstnanci, ač Němci trvali na tom, aby se zajatci bylo jednáno pouze služebně (úřední styk). Zajatci brzy rozpoznali, kdo je Čech a kdo je Němec. Zakrátko si situaci osvojili tak, že po českých zaměstnancích žádali různý materiál a nářadí. Dělníci však nemohli tyto věci zajatcům předávat přímo do jejich rukou, protože Němci každý jejich pohyb hlídali. Šikovností a obezřetností byla německá hlídka oklamána a předměty byly pokládány na různá temná místa, odkud si je zajatci klidně ze závodu odnášeli.

Angličtí zajatci v místě bývalého letiště ve Studénce

Angličtí zajatci chodili pěkně oblečení, dostávali prostřednictvím Červeného kříže ze Švýcarska nebo Švédska poštou balíky s potravinami, hlavně s čokoládou, kterou také rozdávali našim zaměstnancům. Byli to velmi inteligentní lidé a zacházení s nimi bylo slušné. Pracovali osm hodin denně a vyznačovali se také odborností v práci i v jiných oborech.

Časem se počaly rozšiřovat zprávy, že angličtí zajatci odchází v noci do Studénky k některým rodinám za děvčaty. Zajatci své výlety nikterak nezatajovali, až si celé věci povšimly německé bezpečnostní úřady. Těm bylo zpočátku dosti nejasné, jak to angličtí zajatci provádí, protože každého večera při sčítání počet zajatců plně souhlasil. Teprve později se přišlo na to, že angličtí zajatci si prokopali tajný průchod mezi dvěma místnostmi a podle potřeby je prolézali a tím vždycky doplnili stav jednotlivých světnic za ty, kteří chyběli. Když zprávy o návštěvách zajatců neustávaly, sáhli Němci k výměně zámků dveří a mříží v oknech. Ale ani tato opatření neměla podstatného účinku. Angličtí zajatci byli velmi chytrí a opět se dostali z ubikací ven. Nakonec bylo zjištěno, že některý ze zajatců odborně prořezal okenní mříže, takže nešlo na první pohled poznat, že jsou porušeny.

K hlídání anglických zajatců si Němci pořídili i hlídacího psa. Ten ale místo toho, aby objekt ubikací hlídal, byl stále uvázaný u boudy. Němci mu dali jméno Churchill (po tehdejšími předsedovi britské vlády), aby tak pohněvali zajatce, ale ti se tomu jen smáli.

Přes útlak a vyhrožování se podařilo hlavně našim mladým zaměstnancům navázat s anglickými zajatci přátelské styky. Provokativně se zdravili přímo před zraky německých hlídek. Mladí hoši, bydlící v závodní kolonii, docházeli za zajatci i přímo na ubikace. Také doprovázeli zajatce při jejich vycházkách do Studénky, kde je hlídali před německou stráží.

K zásadnímu obratu došlo v době, kdy byl do Butovic internován anglický důstojník jménem Axel, který ihned po svém příchodu počal organizovat plánovaný útek zajatců. Axel navázal přátelství s Karlem a Vilémem Bittnerovými a Vratislavem Klimentem. Po společné dohodě byl připraven plán k útěku. S touto organizací útěku souvisela příprava, zajištění peněz a civilních šatů, které zajistila skupina mladých mužů z továrny (Jaroslav Pabsch, Vladislav Veselka a Josef Mück). Útek byl organizován tak, že Karel Bittner a Vratislav Kliment měli dopravit Angličany do Vídně, odkud měli být další spojkou převezeni do Jugoslávie, kde se měli připojit na partyzánskou oblast jugoslávských vlastenců. Když celá skupina přijela do Vídně, čekalo na ně nemilé překvapení. Místem setkání se spojkou měla být tamější kavárna Hans Wolker, ale žádná taková kavárna ve Vídni neexistovala! (Později se zjistilo, že Hans Wolker bylo jméno číšníka, který v oné kavárně pracoval a měl být spojkou zajatců. Tento omyl patrně zapříčinila jazyková bariéra mezi Jugoslávci, Čechy a Angličany.) Celá skupina se tedy vydala na dlouhý pochod přes celé území Rakouska až do města Jesenice v Korutanech (dnešní Slovinsko), odkud se Kliment s Bittnerem vrátili zpět domů. Asi dva měsíce po této události byl Vratislav Kliment zatčen gestapem a odsouzen ke 14 měsícům vězení. S ním byli gestapem vyšetřováni a bití i někteří další členové skupiny. Celá akce byla prozrazena, když byla skupina anglických zajatců při přechodu hranic pochytna a zatčena. V kapse jednoho z nich byla nalezena fotografie Vratislava Klimenta (patrně si ji chtěl ponechat na památku jako vzpomínku na dobrého kamaráda ze Studénky). Tato fotografie byla předána na Gemeindeamt (obecní úřad) v Butovicích, kde jedna ze zaměstnankyň pana Klimenta podle fotografie poznala. Angličtí zajatci byli dopraveni zpět do Sudet a internováni v zajateckém táboře ve Štramberku. Ještě před zatčením Vratislava Klimenta se zdařile uskutečnily další dva převozy anglických zajatců, kterým se nakonec podařilo úspěšně přejít k jugoslávským partyzánům. V roce 1943 odvezl Roland Kubát dva anglické zajatce do Vídně do hotelu Beránek. Jeho majitelem byl Čech, který zprostředkoval další přesun Angličanů do Itálie. Za přátelský styk s anglickými zajatci byl vyšetřován český dělník Jan Blasioli, jehož dcery dostaly od Angličanů jemné šátečky s mapou Anglie. Pro přátelství s anglickými zajatci byla zatčena a vězněna celá rodina Františka Sedláčka, manželka Karla a dcera Vlasta.

V roce 1943 přibyl do obce Butovic transport ruských zajatců. Byli to muži ve věku kolem čtyřiceti let, někteří i starší. Zajatci byli ubytováni v dřevěných barácích, které stály na bývalém pozemku letiště blízko studéneckého nádraží. Tyto baráky byly původně postaveny pro anglické zajatce, ale ti se do těchto „chatrčí“ odmítali nastěhovat. Ruští zajatci k nám přišli ve strašně zuboženém stavu, hladoví, rozedraní, skoro bosí – nohy jenom hadry omotané. Německá správa vyhrožovala všem zaměstnancům vozovky, kteří by se snažili s ruskými zajatci vejít do styku, nejpřísnějšími tresty. Zpočátku bylo pro panující strach toto nařízení zaměstnanci dodržováno, ale jakmile byli ruští zajatci přiděleni do dílen na práci, bylo s nimi ihned navázáno tajné spojení. To mělo za následek morální povzbuzení každého zajatce, který cítil v českých lidech oporu již proto, že Němci s ruskými zajatci zacházeli velmi špatně.

Vyhořelá budova pracovního tábora pro ruské zajatce (1942 - 1945)

„V továrně čistili žumpy, kopali kanály a protiletecké kryty pro zaměstnance závodu a převáželi různý materiál. Mimo továrnu pracovali při vyrovnávání terénu na loukách při vlečce do Bartošovic. Mistr Dörich s nimi moc nesvedl ani přesto, že měl nařídáno, aby ruské zajatce poháněl karabáčem. Nedělal to, protože viděl, že jsou často úplně vysílení. Nejlépe se měli zajatci, kteří byli přiděleni do dílen. Jednou jsem viděl, jak si ruský zajatec odnášel vykopané brambory. Pomáhali jsme jim, jak jen to bylo možné.“

Vysílení těchto ruských zajatců bylo důsledkem špatného stravování. Němci jim vařili pouze „polévky“ z bramborové nati, řepy anebo jiné jídlo, které se ani jídlem nazvat nedalo. Občas dostávali zelný „Eintopf“ (pozn.: Eintopf, „jeden hrnec“, se skládá většinou z velkého množství surovin a má velmi hustou konzistenci. Existuje mnoho regionálních receptů této husté polévky. Největší „slávu“ zažívala během války při nedostatku potravin, kdy se vařilo, co dům dal. Často se vařila v chudých rodinách, ale i při nedostatku času při žních atd. Typické hlavní suroviny Eintopfu jsou luštěniny jako hrách, fazole, čočka. Ze zeleniny se nejvíce využívá zelí, tuřín, mrkev a brambory.). Proto při navázání spojení s českými zaměstnanci hlavním zájmem zajatců bylo řešení jejich stravovací situace. Němci však bedlivě střežili celé okolí a v případě, že byl někdo přistižen při předávání jídla nebo cigaret ruským zajatcům, byl odsouzen až na půl roku do vězení.

Když se k československému území přibližovala fronta, museli narukovat i zbývající Němci z Butovic, takže dělníků ve vozovce zůstalo velmi málo. To vedlo k tomu, že při porušení zákazu s ruskými zajatci již nebyli přistižení delikventi trestáni půlročním vězením. Místo toho byli přeřazeni na nejhorší práce, které se v závodě našly. Mimo českých zaměstnanců vydatně pomáhal ruským zajatcům také německý mistr Josef Dörich, který české zaměstnance kryl, a ještě je upozorňoval, kde budou ruští zaměstnanci pracovat. Češi tak snadněji mohli vymýšlet tajné úkryty pro potraviny i cigarety, hlavně v zámečnických, kovářských a truhlářských dílnách a na údržbě. Josef Dörich byl svými německými soukmenovci často podezříván, že pomáhá ruským zajatcům získávat jídlo, avšak nikdy se ho nepodařilo z těchto činů usvědčit.

Dřevěné baráky, ve kterých ruští zajatci bydleli, měly svou historii, která Němcům přinášela nesnáze a mnohé hořké chvíle. Když byly baráky dostavěny – vždy vyhořely. Celkem se opětovně stavěly na stejném místě třikrát a po třikráte vyhořely. Němce tato situace přiváděla do zuřivosti.

„Plameny šlehaly. Objevuje se dým a praskot. Ohnivé jazyky olizují trámoví dřevěného baráku.“

Vyhořelá budova pracovního tábora pro ruské zajatce (1942 - 1945)

Později bylo zjištěno, že dřevěné baráky zapalovali tři angličtí zajatci, a to z důvodu, aby se do nich nemuseli stěhovat. Vysvětlení bylo velmi jednoduché. Chatrče postavené z nahrubo opracovaných desek sbitých hřebíky byly bez jakékoliv tepelné izolace. V zimním období se nedaly vytopit a v létě v nich bylo jako v peci.

Tyto události přinutily německé orgány zvýšit pozornost na zbývající ruské zajatce, jak prohlásil zástupce ředitele Rahm: „... aby ruští zajatci nenarušovali okolí bolševickou ideologií.“

„To mělo za následek podstatné zhoršení styku se zajatci. Ale našli se i takoví lidé, kteří riskovali svůj život, jen aby pomohli

ruským zajatcům, které s námi vázala pouta krve.“

V souvislosti s požárem baráků bylo gestapem vyšetřováno i několik našich občanů. V jejich výpovědích se uvádělo i jméno českého dělníka ze studénecké vozovky, jistý pan Pech, který prý také pomáhal při zapalování těchto baráků.

I přes ostré hlídky Němců se některým ruským zajatcům podařilo uprchnout. Uvádíme jeden z těch smutných příběhů, který jsme díky ruským vojenským archivům poskládali teprve nedávno. Dne 12. června 1944 byl v Sedlnicích zastřelen při útěku ze zajateckého tábora č. R 558 ve Studénce jeden zajatec. Zřejmě jich bylo na útěku více, ale tento svou trpkou pouť ukončil jen několik hodin po úspěšném útěku ze zajetí. Jmenoval se Vasilij Arestov, bylo mu 38 let a pocházel z Lipecké oblasti (Rusko). Ve zprávě se uvádí, že byl zastřelen německým hajným a jeho synem ze Sedlnic v lese Erlenbusch, což je dnes část Hraničního lesa směrem k Mošnovu. Manželka Marija a jeho 3 děti se ho už po válce nedočkaly. Takových podobných osudů během války bylo jistě mnoho, ale tento příběh je alespoň částečně zdokumentován.

4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25																													
Personalkarte I: Personelle Angaben															Befestigung der Erkennungsmarke:														
Erfassung eines wiederergriffenen Kgf.; personelle															Nr. <u>75146</u>														
Kriegsgefangenen-Stammlager: Angaben fraglich															Lager: <u>318</u>														
Name: <u>Arestow (Arestov)</u>															Staatsangehörigkeit: <u>UdSSR Russ</u>														
Nachname: <u>Vasilij Bacun</u>															Dienstgrad: <u>Soldat</u> <u>comman</u>														
Geburtsort und -ort: <u>1.4.1906 St. Lebedjan</u>															Truppenteil: <u>120 Inf. Reg.</u> Komp. usw.:														
Religion: <u>Orth.</u>															Zivilberuf: <u>Schweizer</u> Berufs-Gr.:														
Vorname des Vaters: <u>Andrejan Argepich</u>															Matrikel Nr. (Stammrolle des Heimatstaates):														
Familiennamen der Mutter: <u>Saitowa</u>															Gefangennamen (Ort und Datum): <u>25.12.42 Rachen</u>														
Ob gesund, krank, verwundet eingeliefert: <u>Verwundet</u>																													
Lichtbild															Nähere Personalbeschreibung														
															Größe					Haarfarbe					Besondere Kennzeichen:				
															<u>165</u>					<u>Blond</u>									
Fingerabdruck des rechten Zeigefingers															Name und Anschrift der zu benachrichtigenden Person in der Heimat des Kriegsgefangenen														
															<u>Frau Arestowa Marija</u> <u>St. Lebedjan</u> <u>Str. Sowetskaja 2</u>														
geschrieben am <u>12. Juni 1944</u> <u>Stef d. Filucht v. R 558</u> <u>erschienen</u> Belehrt über Verkehrsverbot mit deutschen Frauen am <u>30.4.44</u> durch Ob, Gf Krakowski Stauding															Kinder <u>3</u> <u>14.11.19 Spez. es</u> <u>Magus</u>														

Zajatecká karta Vasilije Arestova, zastřeleného při útěku ze zajateckého tábora ze Studénky

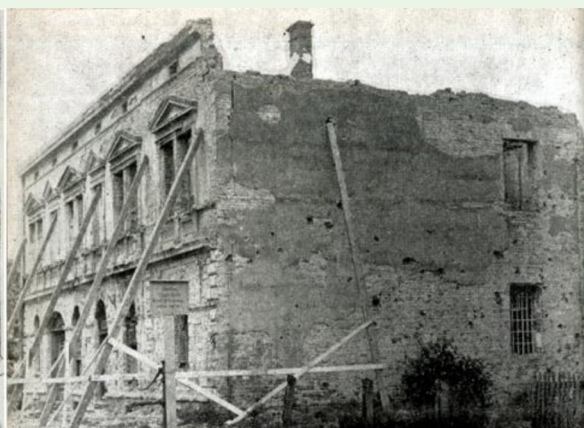
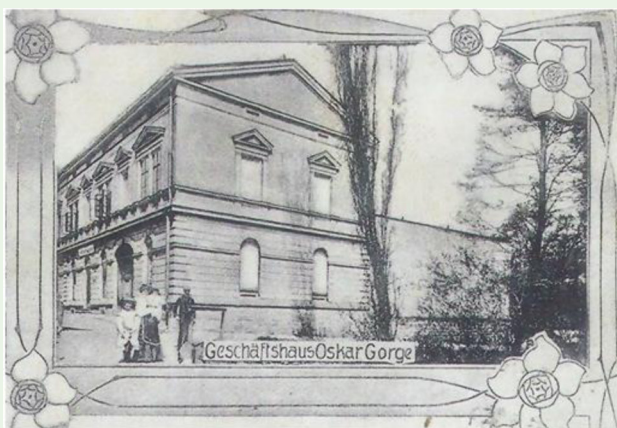
Němci zacházeli s ruskými zajatci hůře než se zvířaty. Chovali se k nim hrubě, nelidsky, jako k příslušníkům nižší rasy, kteří se opovážili bránit proti nacistické agresi. Úředník Peters, bratr osobního tajemníka barona Ringhoffer, surově zbil ruského zajatce jen proto, že sbíral na podlaze nedopalky cigaret. Přitom křičel i na české zaměstnance, že tohle trpí.

Zajatce hlídali tři němečtí vojáci. Ti ale, zvláště v pozdějším období války, příliš horlivě svou službu nevykonávali, takže se zajatci mohli v pracovním prostoru volně pohybovat. Proti zmírněnému dozoru ostře vystoupil esesák Rahm, který poslal tyto tři strážní vojáky na frontu. Z nových dozorců se někteří chovali k zajatcům surově. Při zarovnávání půdy u bartošovické vlečky vykonával dozor nad zajatci pomocný závodní strážce Kriskhe, který byl známý svou surovostí a nelidským chováním. S oblibou šlapal zajatcům okovanými botami na paty, kopal je a bil je pažbou pušky. Jednou oral opodál německý voják na dovolené (syn rolníka Kriskheho), a když viděl jednání svého jmenovce, zanechal orání, přiskočil k dozorcovi zajatců, zkopal ho a zbičoval. Ovšem takové otevřené vystoupení na ochranu ruských zajatců ze strany Němců bylo velmi vzácnou výjimkou. Za zmínku stojí, že tento

německý voják, který se onoho dne zastal ruských zajatců, měl bratra zuřivého nacistu (toho času zaměstnán u lesní správy v Pusté Polomi).

Podle ústního sdělení (zaznamenáno 4. března 1965) podporoval ve velkém měřítku ruské zajatce v době německé okupace i butovický řezník František Schindler (pocházel ze smíšeného manželství). Také on měl svůj seznam... Zajatcům dával jednou týdně odřezky z masa a také krev z poraženého dobytka. Vyrobil si na to speciální dvojitou nádobu, protože maso se zajatcům dávat nesmělo. Nahoře byly obyčejné odpadky a ve spodní části, kterou už Němci neviděli, bylo ukryto maso, krev a kosti na polévku. Jeho manželka tajně vodila zajatce do sklepa řeznictví, kde si mohli vzít i uskladněné ovoce a zeleninu.

„Jedna skupina pracovala u sedláků nebo domkařů na poli. Ubytování (věznění, v počtu do 20) byli v bývalém obchodním domě Ringer, v kterém sídlil obecní úřad. Každé ráno byli rozděleni k sedlákům a domkařům k polním pracem. Doprovázel je strážný ve stejnokroji a s puškou (válečný invalida). Lidé s nimi zacházeli slušně, dostali oběd a večeři. Večer přišel strážný a odvedl je zase zpět. U souseda měli také jednoho zajatce, říkali jsme mu Ivan (říkalo se tak všem ruským zajatcům). Druhá skupina zajatců pracovala ve vagonce. Na kraji letiště byly postaveny dřevěné baráky, které před příchodem zajatců vyhořely. Znovu byly postaveny, měli zde svou kuchyni. Chodili k řezníkovi do Butovic (p. Schindler), který jim dával různé odřezky masa. Vyhladovělé je pustila paní Schindlerová (Češka) do sklepa. Tam si zavázali nohavice na kalhotách a mohli si nabrat, co bylo k jídlu (brambory, mrkev, červenou řepu, cibuli a česnek) a vše syrové zkonzumovali.“ (cit. pan Lotar Kudla)

Bývalý obchodní dům Ringer. V přízemí budovy byly ubikace pro ruské zajatce

Obecní úřad v Butovicích v době okupace

Nejen on, ale i další místní občané se později zapojili a pomáhali zuboženým ruským zajatcům, jak se jen dalo. I sedlák Gebauer, jehož usedlost sousedila s pozemky továrny, pomáhal ruským zajatcům. Když jel na pole, poblíž kterého zajatci pracovali, nakrájel krajíce chleba a při jízdě na voze je pouštěl tak, aby si je zajatci mohli posbírat. Také zaměstnanci českého zahradnictví pana Františka Kadlíčka poskytovali jídlo opodál pracujícím zajatcům, kteří v těch místech vyrovnávali terén.

V roce 1944 bylo zajatcům dovoleno pracovat po zaměstnání u sedláků, protože nedostatek pracovních sil v nacistické mašinérii byl katastrofální. Němečtí sedláci, až na čestné výjimky, neprojevovali žádné sympatie k ruským zajatcům a pracovním silám z porobených národů, avšak přece jen jim dali tolik najíst, aby byli schopni pracovat.

Před příchodem fronty procházel obcí od Studénky směrem na Pustějov transport zubožených ruských zajatců, takzvaný pochod smrti. K tomuto transportu byli připojeni i ruští zajatci z Butovic. Český zaměstnanec, již výše zmíněný Roland Kubát, při loučení s ruskými zajatci jen lehce pokynul hlavou. Jeho chování neušlo pozornosti ostrého německého dozorce, který jej za to zbíl. Celý transport se vydal na dalekou pouť přes Suchdol nad Odrou do Oder a dál směrem na západ. Kam až se jim podařilo

dojít a v jakém počtu, to zatím zůstává tajemstvím. Mnoho zajatců pochody smrti nepřežilo. Vysílené hlady a nemocné je Němci stříleli – jen v Suchdole nad Odrou je potvrzeno 13 zastřelených zajatců z jednoho pochodu smrti. Tak odešli poslední ruští zajatci (jejich částečný seznam je uložen v našem archivu Vagonářského muzea). Mnohá jména pak nacházíme i na „seznamech smrti“ těch zajatců, kteří nesnesli muka a tyranii německých nacistů.

Bývalá dělnická kolonie, kterou vedou v patrnosti snad všichni Studeňáci, v sobě ukrývá mnoho vzpomínek na dobu okupace. Nejen zdi bývalého zajateckého tábora, ale i byty zdejších dělníků by mohly vyprávět. Vzpomeňme ještě jednu událost té doby – nyní již pověst o místní Frau Schwarz (strojopis z roku 1965 bez podpisu autora, citujeme v původním znění bez úprav).

Nač byl český člověk dobrý za nacistického panování

„Jedné zimy, sněhu bylo tou dobou po kolena, odehrála se v dělnické kolonii tragédie. Od svých spolupracovníků v kanceláři jsem se dozvěděl smutnou zprávu, že werkmeister Mark od nůžek je mrtev – ranila ho v kolonii mrtvice. Po této smutné zprávě jsem nemohl pochopit potutelné úsměšky přítomných. Mark přece dojížděl denně do práce z Velkých Albrechtic, kde měl domek a malé hospodářství, dva syny na vojně – co dělal v neděli večer v dělnické kolonii v Butovicích?

Ve zdech kolonie nebydleli jen dělníci s mozolnatýma rukama, ale též jedna vdova – bytost prospěšná lidské společnosti. Přijímala návštěvy mužů se zabíjačkami a jinými dary z návštěvy plynoucími. Byla to pravděpodobně žena velmi populární, poněvadž jsem o ní slyšel často v kanceláři vyprávět. Mezi Němci kolovaly různé pikantní narážky na ‚Frau Schwarz‘, ale jinak jsem tu bytost neznal. Tam u ní milý kamarád Mark vypustil svou duši. Že tragédie byla opeřena dohady a obrazotvorností celé kolonie, nemusím dokládat. Proč tuto příhodu vzpomínám?

Zemřelý Mark byl velký Němec – nacist, chodil stále s hákovým křížem na klopě kabátu. Jeho spolupracovníci, kamarádi se ho v den jeho skonu najednou zřekli, styděli se za něho, ani na pohřeb nešli a vystrnadili do Velkých Albrechtic, jako doprovod na poslední Markovu cestu českého občana z Pustějova – mě. V době, kdy jsem se vracel z pohřbu pozdě večer, pěšky a ve sněhu domů, spolubydlící zemřelého se vyhřívali u svých kamen a na svého kamaráda Marka, svého stranického soukmenovce, možná ani nevzpomněli.

A to jsem chtěl, čtenáři, říci, jak český člověk za nacistické éry zastupoval německý závod na pohřbu nacisty.“

Téma druhé světové války zůstává stále otevřené. Děkujeme všem za pomoc! V pátrání po jménech a osudech zajatců neustále pokračujeme. Na doplňování historických informací i vzpomínek nadále průběžně pracujeme. Uvítáme jakékoliv doplnění z řad laskavé veřejnosti.

Slavnostní pochod Studénkou po osvobození (1945)

Iva Hořková
Bronislav Novosad
Vagonářské muzeum

Zdroje:

Vagonářské muzeum, Studénka

Sborník vzpomínek zaměstnanců, r. 1965

20 let svobodné práce vagonky Tatra Studénka, r. 1965, Květoslav Kadlčík

Cestou bojů k vítězství II, r. 1965, Vlastivědný ústav

www.badatelna.eu

Centrální archiv Ministerstva obrany Ruské federace v Podolsku

SOka Nový Jičín

Letecké muzeum, Suchdol nad Odrou

Petr Bartošík, Libor Špůrek, Lotar a Ludvík Kudlovi, Michal Šrubař

čtenáři

DĚTSKÝ MAŠKARNÍ REJ

V neděli 1. března se Dělnický dům opět zaplnil dětmi v kostýmech zvířátek či oblíbených pohádkových a komiksových postavíček. V letošním roce se masek, které si hned u vstupu vyzvedly sladkou pozornost, sešlo asi 130. O zábavu se již tradičně staral klaun Hopsalín se svými pomocníky a trouláme si říci, že všechny děti si odnesly některou z mnoha výher, balonek nebo sladké odměny za účast v soutěžích.

K úspěchu akce přispěly kromě organizátorek i sponzoři, bez kterých by tato akce nemohla proběhnout. Letošními sponzory byli: město Studénka, 4EVER, s. r. o., Moravia Trend, s. r. o., MSV Metal Studénka, a. s., Papírnictví – Veronika Dýčková, Potraviny „Náš obchod“, SDH Studénka-město, Smíšené zboží – Petra Křiváková, pan Dušan Matýsek, paní Anna Baďurová a členky Spolku žen Studénka. Všem mnohokrát

děkujeme, neboť bez nich by nemohlo být v sále tolik rozzářených dětských očí.

Všem, kteří se této akce zúčastnili, děkujeme a již nyní se těšíme na Dětském maskarním reji opět za rok.

Spolek žen Studénka

PRVNÍ JARNÍ VITAMÍNY Z PŘÍRODY

Medvědí česnek

Nač běhat pro předražené vitamíny do lékáren, když nám je poskytuje jarní příroda. Stačí se jen podívat kolem sebe. Třeba mladé kopřivy do nádivky, na čaj nebo jako náhrada špenátu. Zázračný medvědí česnek, vhodný do polévek, na pesto i do pomazánek. Nať mladé svěží cibulky do pomazánek či jen tak na chleba. Pažitka na ochucení smaženice, na posypání brambor. A v neposlední řadě výborný jarní hlávkový salát. To jsou vitamíny, které nám pomůžou zůstat zdraví, fit a v kondici. A o to nám jde, zvláště v dnešní době, především.

Vladimíra Šajtarová

Kopřiva

PODĚKOVÁNÍ BÍLOVECKÉ NEMOCNICE

Bílovecká nemocnice, a. s., děkuje všem obyvatelům Bílovce a spádových oblastí, kteří se podíleli a podílejí na výrobě a dodávání roušek a dalších zdravotních pomůcek.

„Velice si vážíme velkorysosti, se kterou i v těchto náročných dnech přinášíte do naší nemocnice potřebné pomůcky a ponecháváte je na vrátnici u vjezdu do Bílovecké nemocnice, a. s. Pomůcky jsou k dispozici nejen našim zaměstnancům, ale také pacientům, pomocnému zdravotnickému personálu, prostě všem, kteří je nezbytně potřebují,“ vzkazuje ředitel nemocnice Ing. Josef Zajíc. „Z institucí nám velice pomáhá město Bílovec, Gymnázium Mikuláše Koperníka i Lékárna Štěstí Bílovec a další.“

„Moc si pomoci vážíme a budeme vděční za vaši pomoc i během následujících dnů a týdnů. Pochopitelně i my bojujeme s nedostatkem respirátorů s nejvyšší ochranou FFP3. Proto pokud byste měli možnost, milé firmy či živnostníci, uvolnit jakékoliv množství, byť v řádu jednotek, budeme moc vděční,“ dodává náměstek pro léčebnou péči MUDr. Tomáš Nykel.

*Ing. Magda Otáhalová
tisková mluvčí*

BLAHOPŘEJEME KE 100. NAROZENINÁM ♥

Krásné narozeniny 100 let života oslaví 2. května 2020 paní Miroslava Šikulová. Ve Studénce prožila celý svůj život. Pracovala v pohostinství, okolo domu a na zahradě, jejími koníčky bylo šití, pečení koláčů a cukroví a četba knih. I v tomto věku je velmi duševně čilá, má ráda společnost, kterou jí v této karanténní době dělají klienti a pracovníci Domova seniorů v Příboře.

Za vše, co jubilantka celý život pro svou početnou rodinu znamenala, jí děkují a přicházejí blahopřát. Připojují se i přátelé, sousedé a známí.

HODNĚ PEVNÉHO ZDRAVÍ!

Celá rodina

Na fotografii paní Miroslava Šikulová při oslavě svých 95. narozenin

ZMĚNA TERMÍNU PŘÁTELSKÉHO ODPOLEDNE

Svaz tělesně postižených v ČR, z. s., místní organizace Studénka, oznamuje, že přátelské odpoledne u příležitosti 50 let založení organizace se z důvodu zákazu akcí pro koronavir (COVID-19) odkládá na **6. listopadu 2020**. Lístky, které máte zakoupené, samozřejmě platí.

*Jaroslava Novosadová
předsedkyně*

DĚKUJEME, ŽE POMÁHÁTE S NÁMI

I v době nouzového stavu souvisejícího s epidemií koronaviru se Charita Studénka snaží být všem svým klientům nablízku. Žádnou ze sociálních služeb jsme vzhledem k současné situaci nemuseli uzavřít nebo omezit. Dodržujeme veškerá hygienická doporučení, používáme ochranné pomůcky a nadále pomáháme potřebným. Od 16. března navíc nabízíme donášku nákupů, léků a obědů pro osamělé seniory, nemocné nebo lidi v karanténě. Díky pracovníkům i dobrovolníkům, kteří neváhali a pustili se do šití látkových roušek, jich máme dostatek. Jednorázovými rouškami a respirátory nás pravidelně zásobuje Moravskoslezský kraj. Uzavřen zůstává pouze charitní šatník, zdravotní a kompenzační pomůcky půjčujeme vždy po telefonické domluvě.

Děkujeme za ušití látkových roušek

Ráda bych touto cestou poděkovala vám všem, kdo nám jakýmkoliv způsobem pomáháte a stále nám svou pomoc nabízíte. Velmi si vaší podpory vážím.

*Bc. Jarmila Pomikálková, DiS.
ředitelka Charita Studénka*

NADACE ČEZ POMÁHÁ

Z programu Krizová pomoc 2020 podpořila Nadace ČEZ částkou 6.998 Kč Charitu Studénka při řešení mimořádné situace související s pandemií koronaviru. Za nadační příspěvek jsme zakoupili 2 tablety pro seniory, kteří žijí v Domově sv. Anny. V současné době je nemohou jejich blízcí navštěvovat, ale díky aplikaci Skype, nainstalované v nových tabletech, s nimi mohou být i ve vizuálním kontaktu na dálku. Děkujeme.

*Bc. Jarmila Pomikálková, DiS.
ředitelka Charita Studénka*

BIKROSAŘI V KARANTÉNĚ

Nikdo ho nezval, nikdo ho neznal, nikdo ho neviděl, ale je tady. Trápí lidi dobré vůle na celé planetě, je to mikro nepřítel virus. Boj proti jeho účinkům je nerovný, protože je záluďný.

Říkávalo se v dobré víře, že kde je cesta, je i vůle. Tak jako všichni v naší zemi hledáme s dobrou vůlí cesty, tak i tu cestu hledají se silou vlastní bikrosaři teamu Studénky. Plány a zimní příprava na sezonu byla narušena nežádoucím vetřelcem. Nejvíce vstoupil do života sportovcům všech sportovních kategorií, všech věkových skupin. Takže se hledají cesty, protože je vůle vítězit, nejen nad soupeři, ale i nad nepřízní života. Naši mladí sportovci se svými rodiči si dlouho cesty hledat nemuseli. Školní docházka byla nahrazena televizní výukou. Protože v této televizní škole chyběl tělocvik, rodičové jej praktikovali tak, aby tě-

BMX Studénka

líčka nezpohodlněla. Hodiny u monitoru se prokládaly pravidelnými půlhodinkami tělocviku, někdy i více tak, aby se udržovala kondice. V rámci dodržování daných nařízení se nasadily roušky, sportovní výstroj, horská kola a jelo se na louky do Poodří. Aby toho nebylo málo, tak kde byly možnosti, stavěly se na dvorcích a zahradách terénní vlny a překážky. Když se chce, všechno jde. Jednou musí všechno skončit, nepřítel bude poražen a nastane postupně normální režim života. Všichni si přejme, aby se tak brzy stalo, aby se ve zdraví všichni sportovci mohli věnovat svému sportu, který posiluje nejen tělo, ale i mysl, která je půl zdraví. Na brzké shledání na bikrosových dráhách se svými kamarády a fanoušky se těší bikrosaři města Studénky.

*Rudolf Svoboda
za BMX*

PRIMÁRNÍ PREVENCE

Co je to primární prevence? Proč a jak se dělá na školách? Co tam s mými dětmi vlastně dělají? Tak postupně. Prevence v první řadě znamená předcházení. Jde o opatření učiněná předem. Čemu se ale vlastně má předcházet? Podstatou školské primární prevence je předcházení vzniku rizikového chování u osob, u kterých se ještě rizikové chování nevyskytlo. Jedná se například o předcházení užití návykových látek u dětí a mládeže, které dosud nebyly s drogou v kontaktu.

Záměrem center primární prevence, jakožto odborných služeb, je tak předcházet vzniku nežádoucích jevů, které jsou zejména u dětí a mládeže výrazným sociálním nebo zdravotním rizikem. Cílem je podpořit jejich zdravý životní styl, vzájemné mezilidské vztahy a snížit atraktivitu drog. Preventivní programy jsou určeny dětem všech typů škol. Snaží se zachytit nejruznější formy rizikového chování, jako jsou závislosti, drogy, gambling, sexuální rizikové chování, spektrum poruch příjmu potravy, nebezpečí sekt, vliv médií, šikana, kyberšikana apod. Program zahrnuje

aktivní účast cílové skupiny s využitím různých forem práce.

Nabídka takových služeb probíhá formou besed, prožitkových programů, diskusí a her, a to přímo v prostorách škol v jednotlivých třídách. Je tak možné, že i vaše dítě se takového programu ve škole již někdy zúčastnilo. Lektori napomá-

porovat zdravý životní styl, dále snižovat atraktivitu drog u dětí a mladých lidí, případně oddálení jejich prvního kontaktu s drogou, pozitivně ovlivňovat klima třídy a být nápomocné při formování vhodných postojů. Prevenci realizuje v celém Moravskoslezském kraji ve všech typech škol, dále také ve svém sále v budově na ulici Mariánskohorská 1328/29 v Moravské Ostravě. Za loňský rok prošlo tímto střediskem téměř 20 tisíc žáků a studentů v rámci dlouhodobého preventivního programu s názvem Buď OK.

Beseda na téma Tolerance menšin, mezi dětmi stojící PhDr. Mgr. et Mgr. Tomáš Waloszek

Vedoucím Centra primární prevence Renarkon, o. p. s., je pan PhDr. Tomáš Waloszek, který je schopen zodpovědět jakékoliv dotazy týkající se rizikového chování dětí a mládeže či se svým týmem uspořádat besedu na jakékoliv téma rizikového chování

či sociálně-patologického jevu (kontakt: vedcpp@renarkon.cz).

hají dětem v rozvoji jejich sociálních dovedností, dochází do škol v rámci výuky.

Jedním z takových center, které tyto aktivity realizuje, je například Centrum primární prevence společnosti Renarkon, o. p. s. Toto centrum se snaží pod-

Současná situace k prevenci o to více vybízí. Nakolik je totiž v dnešní době při uzavření školských zařízení zvýšené riziko nepodchycení rizikového chování

a experimentování s drogami? Jak ochránit děti, aby je všudypřítomná nuda nenasměrovala k drogám či k závislosti na virtuálním světě, například hraním

her? Otevírá se s trávením volného času na počítači také větší riziko kyberšikany? Takových a podobných otázek se v dnešní rizikové době objevuje spousta.

PhDr. Mgr. et Mgr. Tomáš Waloszek
vedoucí centra primární prevence
Renarkon, o. p. s.
www.renarkon.cz

JAROŠŮV STATEK V NESNÁZÍCH

Milí přátelé a návštěvníci Jarošova statku,

rok 2020 začal pro naše středisko ekologické výchovy velmi nadějně. Byli jsme vyhodnoceni jako druhé nejmilejší zařízení pro rodiny s dětmi v Moravskoslezském kraji a čtyři naše projekty z oblasti agroturistiky, environmentální výchovy, životního prostředí a zaměstnávání osob s kumulací handicapů na trhu práce byly vybrány jako jedny z nejlepších a byly doporučeny pro podporu.

Přesto nyní stojíme na hranici existence. Dočasné uzavření provozu z důvodu nařízení vlády kvůli šíření nákazy koronavirem postihlo jako mnoho dalších také Jarošův statek. Zrušením ekologických vzdělávacích programů pro školy a školky a zrušením víkendových akcí pro veřejnost jsme přišli o příjmy v řádech stovek tisíc korun, které jsou pro provoz střediska nezbytné. Přitom veškeré náklady a potřeba postarat se o zvířata zůstaly. Příjmy v jarním a letním období jsou pro nás klíčové a umožňují nám přežít zimu, kdy je aktivit méně, ale běžný provoz, krmení zvířat a péče o ně, stále probíhají každý den.

Situace je nyní velmi vážná. Průběh letošní letní sezony určí, zdali budeme schopni přečkat zimu a pokračovat s provozem Jarošova statku i v dalších letech nebo budeme muset činnost ukončit a středisko ekologické výchovy zavřít.

Současná situace nás nutí přistoupit k některým provozním změnám. Po rozvolnění vládních opatření bude statek i nadále otevřen návštěvníkům denně včetně sobot a nedělí od 8 do 18 hodin. Abychom zajistili finanční prostředky na provoz a abychom v co největší míře zajistili vaši bezpečnost, ať už se přijdete jen podívat na zvířata, nebo se budete účastnit zájmových kroužků a pravidelných aktivit, budeme muset regulovat počet návštěvníků v areálu (v závislosti na aktuálním nařízení vlády) a stejně jako například v zoo začít vybírat ales-

poň symbolické vstupné – příspěvek na krmení a péči o zvířata. Věřte, že nezávisle na současných omezujících nařízeních nás úklid, údržba a stále vylepšování areálu stojí nemalé finanční prostředky, platíme nájem, staráme se o zvířata. A snažíme se pro vás vytvořit co nejpříjemnější prostředí. Čeká vás také spousta nových možností, jak u nás příjemně strávit čas, vše naleznete na našich webových stránkách www.jarosuv-statek.cz.

Samík a Happy

Abyste se u nás na Jarošově statku cítili dobře, vybudovali jsme v loňském roce novou přírodní zahradu s řadou prvků, vysadili jsme 83 ovocných keřů – maliny, borůvky, rybíz, angrešt a další, vybudovali jsme tři naučné stezky a questingovou trasu s vědomostně-zábavným kvízem o našich zvířátkách, vybavili jsme odpočinkovou zónu v sadu. Letos, pokud se nám povede zajistit finanční prostředky na spoluúčast k projektům, chystáme mnoho dalšího vylepšení – vybavený dřevěný stánek s občerstvením, abyste měli stále k dispozici teplé i studené nápoje a něco dobrého na zub, plánujeme postavit kryté posezení pro slunečné

i nepříznivé počasí, vybudovat relaxační zóny s ohništěm, osázení jahodami a dalšími jedlými i okrasnými rostlinami, opravu ustájení pro ovečky a kozy a spoustu dalšího vylepšení. Pokud se nám povede zajistit finance na spoluúčasti k projektům a vše zrealizovat, bude prostředí pro vás, návštěvníky, i pro zvířata mnohem krásnější a kvalitnější.

To vše však závisí na vývoji několika následujících týdnů a měsíců. Pokud máte rádi zvířata na Jarošově statku a rádi nás navštěvujete, prosíme, pomozte nám Jarošův statek zachránit. Možností a způsobů je mnoho: přijďte k nám na návštěvu, můžete přispět dobrovolným příspěvkem do kasičky, využít některou z našich aktivit – svezení na poníkově, individuální aktivity se zvířaty, příměstský tábor, objednat si oslavu narozenin, zakoupit si voucher nebo některý ze suvenýrů a dárků z našeho mini obchůdku, můžete nám poslat dar na veřejnou sbírku, č. účtu 4303643319/0800, firmy si mohou objednat rodinné odpoledne nebo teambuilding pro zaměstnance, pronajmout si prostor pro jednání v netradičním prostředí nebo reklamní plochu. Možností je mnoho, pokud máte zájem a snahu pomoci, určitě nějaký vhodný způsob najdeme. Prosím, neváhejte nás kontaktovat emailem na adresu poukarova@jarosuvstatek.cz nebo telefonicky na čísle 724 061 721.

Děkujeme a přejeme vám i nám, ať toto nelehké období přečkáme ve zdraví, v klidu a s nadějí. S nadějí, že nám i přes všechny starosti přinese spoustu dobrého, pomůže nám rozeznat důležité životní hodnoty od nepodstatných věcí. A až se opět sejdem, budeme snad k přírodě, ke zvířatům i k sobě navzájem přistupovat s větším respektem, pochopením, úctou a láskou. Moc se na vás všechny těšíme.

Za celý tým Jarošova statku

Ing. Sabina Poukarová
zakladatelka a ředitelka

ROZHOVOR S MUDr. RADIMEM UZLEM, CSc.

Vážený pane doktore, jsem rád, že jste přijal naše pozvání k rozhovoru pro náš zpravodaj. Přesto, že jste velmi vytížený, souhlasil jste. Vážím si toho, že jste si na nás našel čas, a věřím, že to ocení i naši čtenáři. Jste velmi známá osobnost a máte bohaté životní zkušenosti. Mohl byste se s našimi čtenáři o ně podělit?

Promoval jsem na lékařské fakultě v Brně v roce 1963. Sešli jsme se vloni 55 let po promoci a při setkání několika desítek téměř osmdesátiletých lékařů se pochopitelně mluvilo hlavně o nemocech. Potěšitelné je, že mírná většina tehdejších absolventů dosud žije. Já jsem se celoživotně zabýval hlavně porodnictvím a gynekologií, od roku 1973 také lékařskou sexuologií. V posledních letech ještě učím na vysoké škole, dělám soudního znalce a v nadúvazku ještě působím jako ochotnický herec, estrádní umělec a lidový vypravěč. Životní zkušenosti jsem shrnul ve své knize Rozpomínání (vydané v roce 2012) a v 16 dalších knihách. Jistě pochopíte, že ty stovky stránek tady nemohu shrnout.

Jste znám svým pozitivním přístupem k životu a máte smysl pro humor. V tom jste velmi osobitý, originální. Vzpomněl byste nějaké příběhy? Můžete přiblížit začátky, co vás přivedlo k vaší práci?

Na gynekologii jsem se dostal už za studií v Brně jako pomocná vědecká síla na porodním sále. Říkalo se tomu sice „vědecká síla“, ale hlavně jsme pomáhali s pomocnými pracemi (vyplňování chorobopisů a nanejvýš ošetření menších porodních poranění). A naučil jsem se vést porod a pomáhat při operacích. Takže mi to potom už zůstalo i na mém prvním místě v nemocnici v Ústí nad Orlicí. A sexuologie z toho jaksi vyplynula, protože kdyby nebylo sexu, tak by porodníci neměli co dělat. Jak známo, člověk se totiž rozmnožuje způsobem pohlavním. Nejzajímavější příhody se však udály nikoliv v ordinaci, ale na jevišti divadla ve Františkových Lázních, kde jsem měl dost času na ochotnické divadlo. V poslední době se k tomu přidávají historky ze soudních síní, protože soudní znalec jich zažije více než lékař v nemocnici. Za divadlo u soudu nemusím platit vstupné, naopak dostanu zaplacené.

Co formovalo a bylo rozhodující pro MUDr. Radima Uzla?

Asi to bylo ovlivnění mým dědečkem lékařem MUDr. Karlem Uzlem (1877–1957). Napsal o tom krásné paměti, které jsem vydal knižně v roce 2017, 140 let od dědečkova narození pod prozaickým titulem „Můj dědeček“. On byl totiž mnohem lepším spisovatelem než já a jeho paměti se čtou jedním dechem.

Jak se díváte na dnešní společnost a co byste rád změnil k lepšímu?

Dnešní společnost je s dobou mého mládí nesrovnatelná především životní úrovní a možnostmi cestování. Ale už bych dnes nechtěl být mladým člověkem. Oni totiž žijí v zajetí mobilů, internetu, sociálních sítí a facebooků. Jejich jedinou zábavou je se sluchátky na uších tlučání do těch nesmyslných přístrojů. A ty příspěvky, které tam poslouchají a čtou, nepíší lidé moudří a vzdělaní, ale většinou blbci, sprostáci a psychopati, kteří si vzájemně spílají a nadávají. Pořádají pak nesmyslné akce, kde hulákají při pietní akci, a navíc plivají na ministerského předsedu.

MUDr. Radim Uzel, CSc.

Máte nějaký recept na spokojený život? Co byste doporučil našim čtenářům?

To je nejčastější otázka, kterou pokládají posluchači různého věku: co máme dělat, abychom byli šťastní a spokojeni. Tady lze doporučit pouze vzájemnou toleranci, potlačení sobectví a pochopení potřeb toho druhého. Musí to být ovšem vzájemné. Hezky se to řekne, hůře vykoná. Ale měli bychom se aspoň snažit.

Mělo by se něco zlepšit, aby péče o lidi na sklonku života byla na potřebné úrovni?

Právě jsem na to odpověděl při minulé otázce. Senioři nejen vyžadují ohleduplnost, ale měli by se o ni také snažit.

Dal byste nějaké doporučení?

Životní optimismus nelze nikomu naráz naočkovat. Na tom se musí pracovat celý život. Samozřejmě je lepší být mladý, zdravý a bohatý než starý, nemocný a chudobný. Ale i to stáří má pár pozitivních stránek. Tak třeba jezdím tramvají zadarmo a za vlak platím dost málo. To se mi to jezdí! A taky nevěřte tomu, že pravda a láska vždycky zvítězí nad lží a nenávistí. Někdy se to podaří, jde to ztuhla, ale podaří se to občas aspoň trochu.

Co byste chtěl vzkázat našim uživatelům, jejich blízkým a široké veřejnosti?

To, co se každoročně přeje v novoročních přáních: zdraví a štěstí. Teď nevím, co z toho je důležitější. Asi tak trochu oboje.

Od srdce vám, pane doktore, děkuji za rozhovor.

Ladislav Blahuta
Strom života
Mobilní hospic

ROZHOVOR S MUDr. RADKINEM HONZÁKEM, CSc.

Když jsem se před časem obrátil na pana doktora Honzáka a požádal ho o pár odpovědí do našeho časopisu, nevěděl jsem, jak to dopadne. Pan doktor Honzák je velmi vytížen, a to nejen jako lékař, učitel, moderátor, ale také jako publicista. Vydal již řadu zajímavých knih a věřím, že připravuje další. Byl jsem mile překvapen, pan Radkin Honzák ani na chvíli nezaváhal a okamžitě přislíbil spolupráci. Velmi si toho vážím. Oceňuji také neotřelé a silné myšlenky, které dokážou zaujmout a oslovit veřejnost.

Vážený pane Honzáku, na samotný úvod bych se rád zeptal, jestli byste mohl něco říci o sobě, mládí, studiu, co formovalo vaše postoje a přispělo ke zvolení dráhy lékaře, a to v oboru psychiatrie.

Především děkuji za laskavé pozvání a možnost se s vámi rozdělit o radost, že jsme na téhle planetě, v téhle hezké zemi, navíc ve společenství, které je svobodné, a také se podělil o víru, že současnou epidemii zvládneme. Člověk při vši nedokonalosti je přece jen k něčemu. Jak napsala kdysi Jindřiška Smetanová: Stačí si poslechnout Devátou a uvědomit si, že Ódu na radost složil hluchý, mnoha chorobami trápený muž.

Jak jsem se dostal k řemeslu? Táta byl lékárník a naši byli za války zapojeni v odboji a chodila k nám spousta doktorů, takže jsem se od malička doktorů nebál (jen zubařů – a ti k nám nechodili). Nejdříve jsem chtěl být popelářem, pak hasičem, na měšťance mě přitahovala péče o zvířata a pak jsem zjistil, že péče o lidi bude asi nejzajímavější, takže už rok před maturitou jsem měl rozhodnuto. Na medicínu jsem se jako všestranně neproověřený dostal v roce 1956 jako mnozí jiní kádrovým nedopatřením, když po odhalení části Stalinových zločinů byla mezi soudruhy náhle nejistota a byl zrušen „kádrový strop“. Původně jsem myslel, že budu praktickým, tenkrát tedy obvodním doktorem někde na Šumavě, ale pak jsem zjistil, že mám obě ruce levé, a to by nebylo pro tuhle profesi moc výhodné. Ve čtvrtém ročníku jsem narazil na psychiatrii, kterou tehdy přednášel profesor Vondráček, což byl úžasný řečník a všestranně vzdělaná osobnost, zkusili jsme tedy s kamarádem začít fiškusovat u něj a tak nás to chytlo, že jsme oba tento obor zvolili.

Mohl byste našim čtenářům říci, jak co nejlépe přistupovat k životu a vyhnout se nepříjemnostem, zklamáním. Jak lépe mohou lidé porozumět sobě, svým pocitům i druhým lidem? V životě je velmi důležité komunikovat. Myslím, že dnes spousta problémů mezi lidmi a ve vztazích vzniká právě deficitem v komunikaci.

Myslím, že nepříjemnostem se nelze vyhnout a že taková snaha je odsouzena ke zklamání, naopak nepříjemnosti je třeba naučit se přijímat a řešit. Podstatné je nedělat z komárů velbloudy, a když přijde na rozpor až konflikt, jednat vždy „o věci“ (ad rem), nikoliv o špatném charakteru či jiných špatných vlastnostech protivníka (ad hominem). Úplně jinak se vyvíjí situace po výroku: Takhle by se to dalo řešit, než po prohlášení: Ty jsi ničema a chceš mě poškodit.

Chyba v lidské komunikaci je několikerá. Jednak své protějšky neposloucháme a často slyšíme něco, co vůbec neřekli, a reagujeme na svůj výmysl. Za druhé, když máme pocit, že nám špatně rozuměli, místo abychom to vysvětlili

MUDr. Radkin Honzák, CSc.

nějak jinak, přidáme na decibelech, jako kdybychom vycházeli z předpokladu, že jsou nahluchlí. A jak se začne zvyšovat hluk, zvyšuje se agresivita, i když to nemáme původně v úmyslu; ta hlasitost to nese s sebou. Dalším nedostatkem je slabost naší paměti, a navíc si pamatujeme víc to, co se nám hodí do krámu, než to, co nám vadí.

Komunikace stejně jako rétorika by se měla učit na středních školách, protože série SMS s nablblými smajlíky vede k tomu, že mladý člověk neumí dát dohromady složenou větu, která by obsahovala dvě čárky.

Co byste vyzvedl v dnešní době jako důležité? Jak přistupovat k denní realitě?

Důležité je to, co bylo důležité vždycky: pravda, slušnost, čest, ohleduplnost, úcta k druhým a ochota jim pomoci a vědomí vlastní hodnoty. Polonius není ideální morální osobnost, ale jeho doporučení, před nikým se neponižuj a nad nikoho se nepovyšuj, platí dodnes. Vědomí, že dobré vztahy jsou důležitější než sebevětší bohatství.

Práce v hospici je specifická a vyžaduje odbornost, ale také vnímavost a velkou dávku empatie. Máte nějakou zkušenost z hospicové služby? Jak ji v naší společnosti hodnotíte? Mohl byste vzpomenout nějaký příběh?

Hospice jsou úžasná věc a lidé, kteří zde pracují, si velice vážím a přeju všem, aby za namáhavou obětavou službu měli patřičnou odměnu, nejen duchovní a psychologickou. Pracoval jsem dva roky na chronickém geriatrickém oddělení v psychiatrické léčebně, což se poměrně v hospici trochu blížilo. Historky mám z té doby různé, za nejlepší ale považuji to, co mi zprostředkovala paní primářka Svatošová. Když jsem psal před lety knihu o vyhoření, obrátil jsem se asi na dvě desítky svých vrstevníků, co si myslí, že je nejlepší prevence. Odpověď paní primářky mě dostala. Napsala: Když mě vzbudí někdo mezi třetí a čtvrtou ráno, řeknu si: Koho mi asi Pánbůh posílá. To obdivuju, protože přiznám, že navzdory dvěma terapeutickým výcvikům já se slušně zeptám: Koho to sem čerti nesou?!

Na závěr vzkaz široké veřejnosti: Život je dar, važme si ho, kdoví, kdy dostaneme příští příležitost...

Za rozhovor velice děkuji a přeji hodně zdraví.

Ladislav Blahuta
Strom života
Mobilní hospic

KAMENICTVÍ Burda

www.kamenictviburda.cz

☎ 774 889 261

Nabízíme Vám profesionální služby za velmi příznivé ceny

- Zakázková výroba žulových pomníků klasických i originálních tvarů a barev
- Rekonstrukce stávajících pomníků
- Broušení terasových pomníků bezprašnou technologií přímo na místě s aplikací impregnačních nátěrů
- Sekání a opravy písma (zlacení, stříbření, stínování a barvení), výroba fotokeramiky
- Pomníkové doplňky: lampy, vázy, vitríny (nerezové, bronzové, žulové)
- Kopání a betonování základů, veškeré betonářské práce kolem pomníků
- Likvidace a odvoz stávajících pomníků

UVAŽUJETE O OPRAVĚ NEBO O NOVÉM POMNÍKU?

Využijte této nabídky nízkých cen za kamenické práce a žulový materiál!

Renovace starších terasových pomníků

Broušení terasových pomníků bezprašnou technologií přímo na místě s aplikací impregnačních ochranných nátěrů

MIMOŘÁDNÁ NABÍDKA: nyní zvýhodněná cena na broušení starších terasových pomníků + **impregnační nátěr ZDARMA!**

Aktuální nabídka Květen Červen

až **25%** sleva na zakrytové desky z ložné žuly ve vysokém lesku a prvotřídní kvalite

až **20%** sleva na broušení a opravy starších terasových pomníků + impregnační nátěry

až **15%** sleva na realizaci nových pomníků (jednohroby, dvojhroby a urnové pomníky)

až **10%** sleva na opravy nápisu (zlacení, stříbření a barvení)

Přijem objednávek včetně konzultace

Volejte na tel: 774889261 a domluvíte si individuální schůzku

Nejrychlejší půjčka

Hotovostní půjčka 5.000 až 70.000 Kč

SLEVA
za předčasné
doplacení půjčky

ExpressCash
Nejrychlejší půjčka

www.expresscash.cz

☎ 731 037 322

CAVEWOMAN

MYSLELI JSTE SI, ŽE VÁS UŽ NIC NEDOKÁŽE ROZESMÁT?
PŘIJÍDETE SE PODÍVAT NA VOLNÉ POKRÁČOVÁNÍ KULTOVNÍ
ONE MAN SHOW CAVEMAN A SEZNÁMIT SE S HRDINKOU
NOVÉHO PŘEDSTAVENÍ O JESKYNNÍ ŽENĚ CAVEWOMAN.

více informací na emailu: info@point1.cz

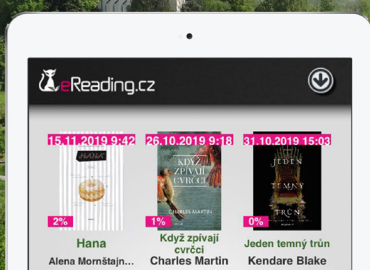
f cavewoman.cz

08.10.2020 19:00

VSTUPNÉ 350 Kč DĚLNICKÝ DŮM, STUDÉNKA
VSTUPENKY ZAKOUPENÉ NA PŮVODNÍ TERMÍN ZŮSTAVÍ PLATNÉ

**NOVÝ
TERMÍN**

NEJBLIŽŠÍ KNIHOVNA JE NA KONCI MOJI RUKY

Elektronické výpůjčky

Odkudkoli, kdykoli a zadarmo.
Více než 6000 e-knih.

S&K
s knihovna

MĚSTSKÁ KNIHOVNA STUDÉNKA

DVA THIERY nahatý CHLAPI

**NOVÝ
TERMÍN**

04.09.
19:00

vstupné 360 - 420 Kč
Dělnický dům, Studénka
vstupenky zakoupené na původní termín
zůstanou platné

Kalendář akcí

květen 2020

Vážení příznivci kultury,

na základě vyhlášení nouzového stavu a v návaznosti na nařízení vlády ČR, jsme nuceni zrušit až do odvolání všechny kulturní akce pořádané organizací SAK Studénka, příspěvková organizace.

Děkujeme za pochopení.

Studénka - Zpravodaj města - Periodický tisk územně-správního celku města Studénky • Měsíčník města • Náklad 3.000 ks • Číslo 05/2020, vychází 4. KVĚTNA 2020
Vydává SAK Studénka, příspěvková organizace, www.sak-studenka.cz, IČ 66183561 DIČ CZ66183561 • Ev. č. MK ČR 10209

• Redakce: Mgr. Kamil Krahula, Ing. Ivana Richterová, Mgr. Dagmar Válková • Sazba: Ing. Ivana Richterová

• Adresa redakce: 2. května 7, Studénka, 742 13 • Tel.: 725 373 764, e-mail: zpravodaj@sak-studenka.cz • Inzerce: Ing. Ivana Richterová, zpravodaj@sak-studenka.cz

• Tisk: ZEMAN ART s.r.o. - www.tiskarna.zemanart.cz • Uzávěrka dalšího čísla: 15. KVĚTNA 2020 • On-line verze: www.sak-studenka.cz

• Redakce nemusí souhlasit s obsahem a vyhrazuje si právo na úpravu textu. • V případě nedostatku místa si redakce vyhrazuje právo na nezařazení příspěvků. •